

Анеля ПОЛЬЩАК

фільми,
які ми бачили

ТРАГІКОМІЧНЕ ОБЛИЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО КІНОДЕКАМЕРОНУ

Серіал режисера Олега Бійми "Острів любові", задуманий як кіноверсія українського декамерону, - явище досить незвичайне. Можна навіть сказати, що цей серіал відкриває перспективу нових, ще не використаних українським кіномистецтвом, можливостей.

Українське кіно досягло вершин у високому поетичному кіно і використало всі можливості у сфері "правильного", соціалістичного кіно з його постійним, впорядкованим і відпрацьованим набором морально стійких героїв, з чітким розподілом на позитивних і негативних персонажів. Що українське кіно може створювати стрічки розважальні, уявити важко. Саме в такому, розважальному жанрі знято серіал Олега Бійми. Попри розважальність, твір позначений режисерською майстерністю - і в задумі, і в його реалізації. Деякі стрічки цього серіалу просто розважальні, комічні - це виправдано самим жанром і в цьому випадку не варто шукати в них підтексту (як, наприклад, у фільмі "Поєдинок"). Іноді ж за зовнішньою комічністю прихована трагедія душі, - і тоді стрічка набуває трагікомічного характеру, в ній співіснують декілька пластів (як у фільму "Заручини" за повістю В. Винниченка). Деякі знято у романтичному ключі. Всі ці відтінки створюють різнобарвну палітру - тому, сподіваюсь, глядач зможе отримати найрізноманітніші емоційні відчуття, переглядаючи серіал.

Варто згадати про обрамлення, яке об'єднує такі різні за жанром стрічки в одне ціле. З десяток чоловіків зібралися на острові, щоб вшанувати пам'ять панночки, яка померла від кохання. Це не просто вшанування пам'яті людини, а вшанування почуття, яке було, є і буде завжди - любові, бездонного почуття, що має безліч відтінків і важко іноді оцінити, наскільки воно глибоке. У серіалі це почуття (чи подробиці під нього) має широкий діапазон - від звичайного сластолюбства, легковажного захоплення до справжнього і глибокого кохання.

В пам'ять про панночку члени імпровізованого товариства розповідають найрізноманітніші історії про кохання. Всі ці історії екранізовані за мотивами української класики. Перші дев'ять з них - за творами письменників початку двадцятого століття, десята, яка підсумовує весь серіал, - за твором нашого сучасника Євгена Гуцала.

Неважко вловити паралелі між уславленим твором Бокаччо та художнім обрамленням серіалу. Дія відбувається саме в той час, коли починається Перша світова війна, а людство вже поглинув морок не-

щастя, передчуття смерті та апокаліптичних настроїв. Ця атмосфера за своїм світовідчуттям подібна до тої, яка панує в романі Бокаччо під час епідемії чуми. Ще нічого не знаючи про те, що ось-ось має розпочатися Перша світова війна, глядач відчуває гнітючу атмосферу, яка створюється різноманітними кінематографічними засобами, - дивними світловими сигналами, тінями людей в протигазах, які несподівано, невідомо звідки і невідомо навіщо з'являються і невідомо куди зникають. Нічна тривожна атмосфера з отими сигналами, людьми-потворами, мороком, тривожною музикою, нечіткими страхітливими обрисами чогось демонічного, сновигаючими тінями справді створює відчуття чогось надзвичайного і рокового.

Члени ж "ордену любові", як і їхні італійські попередники, серед цього жаху розповідають історії, які уславлюють життя у всіх його проявах - трагічному, комічному, драматичному, романтичному і в яких зберігається найцінніший елемент - вітальність, віра в перемогу життя над смертю.

До того ж, в обрамлення вписано і детективний елемент. Несподівано з'являється незнайомиць, який представляється журналістом і стверджує, що його просив замінити один із членів ордену, який змушений терміново покинути зібрання. Демонічна зовнішність новоприбулого робить атмосферу ще більш внутрішньо напруженою. А тут ще загадкові сигнальні вогні, які Орест, один з чоловіків-прихильників вічного почуття, розшифровує: "Луїза".

До внутрішнього страху, який відчувається у руках героїв, додаються підозри, коли новоприбулий починає гратися ножом - оглядати його, перевіряти на дотик, наскільки він гострий, розрізати ним яблуко. І коли усамітнені чоловіки бачать помираючого Ореста, який з останніх сил, ковзаючи руками по склу, прагне доповзти до товаришів, вони вже сприймають це як групову галюцинацію. Тим більше, що, наважившись перевірити, чи справді хтось був за вікном, і нічого там не знайшовши, занурюються в ще глибшу депресію і страх, і вже не реагують на закривавлений ніж в руках новоприбулого "журналіста".

Контраст між загрозливим, проїнятим жахом світом і тим острівцем живого людського почуття, яке як символ життя прагнуть зберегти члени "ордену любові", підкреслюється епізодом, коли човен з нашими героями, які символічно проводжають в останній путь манекен померлої від кохання панночки, завітчаний запашним цвітом, таємничо на-

півосвітлений тріпотливим від подуву вітру полум'ям свічок, силою та загрозами зупиняє великий військовий броньований крейсер, начинений зброєю.

І знову автори фільму грають з нами у схованки - виявляється, все, що ми бачили, було лише сном хлопчини Жоржа, героя дев'ятого фільму і предка одної з героїнь останнього фільму.

Отже, серіал майстерно оформлено як фабульно, так і художньо. У ньому загадка, яка інтригує глядача.

В одному з попередніх номерів уже йшла мова про перші п'ять фільмів серіалу "Острів любові". Тепер маємо нагоду представити ще чотири.

"ПОЄДИНОК"

(за мотивами однойменної новели М.Коцюбинського).

Оригінальний погляд на новелу М.Коцюбинського посилив у стрічці комічний елемент і перетворив її у кінотвір з глибокою психологічною мотивацією. Іван Піддубний, приватний учитель, закоханий не просто в зрілу жінку, а в той вимріяний ореол забезпеченості та романтичності, який герой у ній бачить. Тому це дивне почуття переходить у фетишизм, і все це посилює комічність у сценах, де молодик, самозакохано чманіючи, приміряє на себе найрізноманітніші предмети жіночого туалету.

У стрічці мотивована поведінка Антоніни, Іванової коханки, якій так хочеться романтичності, любовних листів, нескінченних освідчень, і якій так остогидла примітивна буденність її власного родинного життя та чоловік з вульгарними смаками та звичками.

Особливо слід відзначити віртуозну гру Антона Мухарського в ролі Івана. Відчувається, що акторові була надана свобода для втілення найсміливіших злетів власної фантазії. Актор підкреслено захоплено грається предметами жіночого одягу, приміряє їх, з інтересом роздивляється в дзеркалі, пестить себе пухнастим віялом.

Влучно використані й суто операторські засоби, коли глядачеві дають можливість подивитися на героїв у шпаринку дверей, зазирнути в кімнату через вікно з вулиці, підігрівуючи іноді глибоко прихований, але майже завжди присутній інтерес людини до чужого життя.

Кінематографічними засобами передано внутрішній світ героїв з їхніми мріями, фантазіями, невдоволенням реальністю, розчаруванням та викликом дійсності.

Апогей фільму - фінал. Іван і Антоніна цілуються в присутності дочки та чоловіка Антоніни. Але такий фінал цілком логічний у майстерно вибудованій комічності, яка панує у стрічці, у тому числі і завдяки яскравим акторським роботам Антона Мухарського (Іван Піддубний), Наталі Єгорової (Антоніна), Віктора Щербакова (чоловік Антоніни).

"ЗАРУЧИНИ"

(за мотивами творів В.Винниченка).

Двоє чоловіків колись жили в одному помешканні. Обидва розповідають про їхні стосунки з жінками. Одна з історій - досить вільна варіація на тему повісті В.Винниченка "Заручини", інша - екранізація його ж повісті "Рабині справжнього".

Загалом ці твори втілюють ставлення талановитого українського письменника до жінок, яких він сприймав як створіння демонічних.

Історія за мотивами повісті "Рабині справжнього" - це творче втілення літературного твору на екрані. Тут з'являються деталі, яких, власне, немає у повісті В.Винниченка, але які саме засобами кіномистецтва передають думку письменника. Це, наприклад, загадковий капелюшок жінки, яку так жадає головний герой, жінки, яка спочатку видається йому втіленням власного ідеалу. А ідеал жінки у героя дуже суперечливий і, як він сам визнає, нереальний - жінку він хоче бачити такою, щоб вона була одночасно і цнотливою, і "безкорисливою", тобто, в його розумінні, дарувала "кохання", нічого за це не вимагаючи, навіть шлюбного контракту: "хотілося знайти таку жінчину, щоб не продавалась і, почувавши жагу любові, без контракту, без примусу, вільно, доброхотно робила зо мною обмін цінностями й не вважала б цього ні моральним, ні неморальним". Яке ж здивування, остовпіння охоплює героя, коли загадкова жінка виявляється звичайнісінькою повією, яка поспішає якнайшвидше "це" закінчити і встигнути за ніч зловити ще одного клієнта, схильного до самообману під дією загадкового капелюшка. Тут, до речі, задіяна ще одна знахідка режисера: вражений своїм відкриттям герой вибігає на вулицю голим, бо, механічно, як під дією гіпнозу, роздягнувся. Це надає ще комічнішого ефекту, і сильніше підкреслює, наскільки фантазія героя виявилася далекою від реальності.

Історію другого чоловіка режисер наповнив власними фантазіями. Тут і феї-жриці кохання, і напівроздягнена дівчина, яка згодом знаходить собі "коханого", і вони разом бігають у чому мати народила по помешканню. Всього цього немає у В.Винниченка, а сама по собі еротичність без моральних на те підстав часом, на жаль, претворюється у непристойність, яка викликає відчуття відрази. І вже зовсім незрозуміло, як головний герой Микола (Тарас Денисенко), спостерігаючи все це, може мати якесь романтичне уявлення про "героїню свого роману" Ганну, дівчину, в яку сліпо закоханий.

У стрічку вплетено і скандал, який розігрався між батьком Ганни, її матір'ю та батьковою коханкою. Цей епізод, треба віддати належне, яскравий, вражаючий, інтригуючий. Проте всі ці дрібниці відвертають увагу від найголовнішого - трагедії героя. Від того кульмінаційного моменту, коли Микола піднімається з-за столу, вважаючи себе нареченим Ганни і з цієї причини його жорстоко висміюють. Саме тут - трагедія людини, яка довірила і відкрила свої найпотаємніші почуття іншій людині. Але цей момент у стрічці, на жаль, не тільки належно не зацентовано, а й нерозважно згладжено сном-віщуванням, коли Микола бачить, як йому замість обручки подають бублик із діркою, а його наречена одружується з іншим. Не дуже яскраво передано і стан душі героя після того, як трагедія сталася. Звичайно, про це опосередковано було зауважено словами його товариша, але ж кіномистецтво серед засобів вираження має не тільки слово.

У цьому фільмі порушена і серйозна проблема, пов'язана з українською ментальністю та національним питанням загалом. Цієї теми, зважаючи на

інтернаціональне минуле, майже не зачіпав український кінематограф. Власне, сам В.Винниченко піднімає це питання, але у фільмі воно знайшло розгортіший вияв.

У повісті В.Винниченка інтелігентний українець Микола протиставлений російськомовному оточенню, в яке він потрапив, спілкуючись з Ганною. Це оточення несе подвійне навантаження - воно чуже Миколі за національністю, ментальністю, і чуже за моральними переконаннями. Хочу підкреслити, що ці характеристики - національність, ментальність та моральність - виступають гармонійно підібраними складниками саме в цій повісті В.Винниченка та у фільмі за її мотивами. Звичайно, з належності до національності не можна робити висновків про моральність, і навпаки. У творах виведена і гіперболізована якась загальна закономірність, яка дає досить однобічну, проте яскраву характеристику. Крім цього, слід зауважити, що люди з оточення Ганни, вірогідніше за все, - російськомовні українці, тобто не росіяни і не українці, а взагалі якась невідома "народність", яка втратила своє коріння. З тим більшим задоволенням вони принижують національну гідність іншої людини - свідомого українця Миколи. Подвійну ж утіху ці люди отримують ще й від того, що принижують в героєві його людську гідність. Тут ми і підійшли до питання української ментальності.

Серед українських інтелігентів характерною є людина вихована, чемна, розумна, добродушна, але м'яка, невпевнена, готова піти на компроміс із собою, поступитися там, де слід себе відстояти. Саме цією особливістю і скористалися родичі та знайомі Ганни, щоб довести Миколу до того ж тваринного стану, в якому живуть самі.

Віртуозно зіграно актором Тарасом Денисенком тип довірливого слабодухого українця, який, відчуваючи щось недобре, бачачи на власні очі що наміряє ним дуже далеке від реальності, твердо тримається за свою віру у добрих людей. Актор майстерно передає цю сліпу довіру невпевненими рухами, сум'яттям, поступливістю.

З іншого боку, важливим чинником виступає створена у фільмі атмосфера дому Ганни - галасливого, переповненого маловідомими людьми, де не соромляться власного бруду і навіть ставлять це собі в заслугу.

Фільм загалом вийшов видовищний, з інтригуючим сюжетом. Цьому сприяв не лише талановитий твір В.Винниченка, а й майстерність акторів (Тараса Денисенка у ролі Миколи, Світлани Томашук у ролі Ганни та інших) і авторів фільму.

"НАРЕЧЕНА"

(за мотивами творів Михайла Могилянського).

У цьому фільмі йдеться не тільки про почуття (закоханості чи кохання), а й про комплекс проблем, пов'язаних із цим почуттям, - вірності, відповідальності, розважливості, вибору.

Сюжет простий, але наповнений п'янкою романтикою і, як може здатися на перший погляд, фатальністю.

Головний герой стрічки Жорж, юнак років двадцяти, має від'їжджати на фронт. Його "вірні друзі" напередодні влаштовують вечірку і, занепокоєні тим,

Володимир Тарашук у фільмі "Наречена" за твором М.Могилянського. Режисер О.Бійма. "Укртелефільм". 1996.

що їхній товариш може загинути смертю героя, так і не дізнавшись, що таке кохання, відправляють його до досвідченої жінки. Проте нічого з того не вийшло, бо бідний Жорж вжив надто велику кількість алкоголю.

Наступного дня Жорж таки від'їжджає на фронт. Саме в поїзді, який везе його до місця призначення, герой зустрічає дівчину своєї мрії - веселу, щиру, жіночну. Проте він не знає, що Поліна їде до свого нареченого - зрілого доброго чоловіка років сорока. Звичайно ж, герої закохуються. Вони виходять з поїзда на одній із станцій і зупиняються в готелі, де їх приймають за молодят...

Рано-вранці Поліна, одягнувши білосніжну мережану весільну сукню, пішки йде на вокзал, а поряд на візку їдуть її речі...

Із своєрідного епілогу дізнаємося, що Поліна вийшла заміж за того чоловіка, до якого їхала, і він, як людина делікатна, ніколи не розпитував її про те, що сталося. Жорж щодня писав два листа: один - матері, а другий - Поліні, якого не відсилав, бо не знав, на яку адресу його відсилати.

Він загинув. І в момент смерті, втрачаючи свідомість, у своїй уяві бачив Поліну, яка з радістю бігла йому назустріч.

У цей момент майже весь зал ридає. Але постає питання - чому? Звичайно, героїв жалко, але жоден з них нічого не зробив для того, щоб перетворити запал закоханості в справжнє кохання. Жорж навіть

Кадр із фільму "Блуд" за твором Є.Гуцала.
Режисер О.Бійма. "Укртелефільм".1996.

не здогадався розпитати, хто його кохана, де живе. Поліна, в свою чергу, після ночі з Жоржем повертається все-таки до людини, яка готова стати її чоловіком. Чи боялася покластися на Жоржа, який поїде на фронт і невідомо, чи повернеться? Чи ж просто надала перевагу забезпеченому майбутньому?

З приводу всього цього на думку спливають дві асоціації. Ромео і Джульєта, які заради справжнього кохання загинули. І Тетяна з славнозвісного роману О.С.Пушкіна "Євгеній Онегін", яка відповіла на палке освідчення Євгенія, якого покохала ще молодою дівчиною: "Но я другому отдана, я буду век ему верна".

На жаль, Поліни зустрічаються в реальному житті значно частіше, ніж Джульєти чи Тетяни. Можливо тому і ридав зал, що глядачі побачили в героях себе. Бо часто надаємо перевагу зручності, певності та забезпеченості перед відданістю, вірою і сміливістю. Легше віддатися першому пориванню жаги, ніж серйозно побудувати стосунки з любою серцю людиною.

Кінострічка має в собі багато пластів, до її змісту можна підійти з різних боків, по-різному витлумачити поведінку героїв.

Гарно зіграна головна роль молодим актором Володимиром Тарашуком, який передає молодий запал, недосвідченість, енергійність і деяку легковажність, залишаючись при цьому досить симпатичним і привабливим.

Цікаво обіграні деталі, зокрема, мова рук, коли герої освідчуються, прагнучи торкнутись один одного через скло.

Загалом же, виходячи з кінозалу, відчуваєш себе трохи розбитим. Фільм передає одну з найхарактерніших особливостей творів Михайла Могилянського - "гру почуттями". Те, що людина сприймала як нормальне і навіть піднесене, романтичне, раптом зі зміною куту зору бачиться огидним, принизливим, відразливим. Вся атмосфера стрічки очима невгамовної молодості сприймається пройнятою позірною абсурдністю світу, який, здається, легко

сплітає, зіштовхує, розводять, губить і розбиває людські життя. Схоже, герої ображені на життя за те, що воно не дає їм бажаного, бо ще не впевнились на досвіді, що за все в житті потрібно платити - вірністю та відданістю за любов, стражданням - за зраду.

Досить красномовна одна з останніх сцен, де Поліна з чоловіком перед сном, як і в одну з перших своїх шлюбних ночей (судячи з тексту голосу за кадром), цнотливо сидять у ліжку в напівтемряві нічника. Коли із виразу обличчя Поліни неважко здогадатися про переживання, які завдають її душі тортур, а за спокоєм, витриманістю та делікатністю її чоловіка можна побачити його глибокі та ніжні почуття до дружини, які, можливо, знайдуть відгук в їх подальшому подружньому житті. І це одне із розв'язань вічної проблеми любовного трикутника.

Якщо ж зацікавлений глядач, який переглянув стрічку, звернеться до новели Михайла Могилянського, то помітить, що простенька інтрижка напередодні весілля з фрейдистськими та феміністичними мотивами в руках режисера перетворилася на розгорнуту людську драму з важливими моральними та психологічними проблемами.

"БЛУД"

(за твором Євгена Гуцала).

Таку назву має остання стрічка серіалу і, справді, найчастіше блуд затоплює землю, на якій дуже рідко можна зустріти острівця справжнього кохання. Тут багато героїв, декілька сюжетних ліній, історій - багатослівних, яскравих, різнобарвних, які, на жаль, тільки натяк на кохання, а насправді - ствердження власної гордині, прагнення спокійно, забезпечено жити чи задовольняти тілесні потреби.

Події стрічки відбуваються у наш час, коли моральність вважають зайвою, навіть трохи дивною і майже неможливою. На фізіологічному робиться наголос в одній з історій про жінку, яка, повертаючись пізно з роботи, ніби-то була згвалтована. Чоловікові (дізнавшись про це, він одразу її кидає і забирає з собою дітей) і міліції вона розповідає неймовірну історію про те, як її згвалтували шість разів підряд. Тут є і гротеск, і фантазмагорія, і комічне - одне слово, варто подивитись, аби посміятись.

Сюди вплітається й історія молодої вдови впливового бізнесмена, вбитого конкурентами, також насичена безліччю гротескових елементів. Наприклад, коли невтішна вдова по смерті чоловіка чує його наказ взяти коштовності, які він сховав у своїй улюбленій подушці, і половину їх вартості використати для того, щоб відлити йому пам'ятник із щирого золота руками найкращого скульптора. Чи коли після церемонії відкриття золотого бюсту, голова пам'ятника кидає своїй колишній дружині, яка вже поспішає на корабель розважатись зі своїм новим коханим: "Зрадила, суко!"

На цьому кораблі, який робить тур до острова любові, збираються люди з різними долями, переважно "вершки суспільства", які виявляються далеко не найморальнішими. Подорож влаштовує і фінансує голова одного з новомодних, напівшахрайських акціонерних товариств "Биковняінвест". Блуд справляє бал. Проте ніщо не вічне, і як попередження лунає досить безглуздий постріл фанатичної жінки,

яка вбиває багатія - голову товариства. Але це не зупиняє і не засмучує ані дочку покійного, ані товариство, яке зібралось на кораблі не сумувати, а розважатися. І знову лунає гучна музика, і безсоромно танцюють оголені жінки.

Винятком є лише одна пара, яка випадково потрапила на корабель. Про цю дівчину, яка дивним чином схожа на панночку, поховану на острові любові, та про юнака мало розповідається. Але за їх небагатослівністю відчувається щирість і глибина їх стосунків. Промовиста сцена з глибоким підтекстом - справжня любов вічна, - коли камера ковзає з обличчя героїні на запорошений портрет панночки (символ відданого кохання), який невідомо як вцілів у давно зруйнованому будинку. Саме вони першими помічають міну, яка невідомо як залишилась ще з часів Першої світової війни, і на яку ось-ось наразиться корабель. Декілька хвилин - і на всіх чекає смерть...

У стрічці еклектика стилів - тут і реалістичне відображення дійсності, і романтичний погляд на життя, переплетений з відчуттям фатальності, і бурлеск, і гротесковість, і трагедійне начало. Так, наприклад, дівчині, яка вранці прокидається на невідомому острові роздягненою та наражається лише на образи й нескромні пропозиції, "добрий" юнак нарешті пропонує "одяг" - поліетиленовий плащ від дощу. З одного боку, цей плащ нібито щось і прикриває, а з іншого - через нього все видно.

Лише жестами і поглядами, але красномовно передано двоїстість "доброго" юнака, який і зацікавився знайденою на острові дівчиною, і навіть, можливо, співчуває їй, звичайно, не без бажання суперечити нормам, прийнятим у його колі та бути оригінальним. З іншого боку, він надає перевагу забезпеченому майбутньому з донькою нувориша, президента "Биковняінвест". У сцені, де це з'ясовується, немає скандалу і бійки. Кілька рухів, кілька сухих слів, - і доля всіх трьох вирішена.

Якщо не зважати на деякі епізоди, стрічка сприймається легко завдяки комедійності. У фільмі задіяні яскраві актори Алла Сергійко (Валерія), Марина Могилевська (вдова бізнесмена), Віктор Кошель (скульптор).

Стрічка, відображаючи сьогодення, примушує задуматись над нашим власним життям, нашим власним вибором у ньому - не тільки як любити, але і як жити, щоб бути готовим у будь-яку хвилину стати перед очима Творця.

Загалом, говорячи про серіал, не можна не згадати про елементи еротики, яких важко уникнути в стрічках на таку тематику. Іноді їх, на мій погляд, забагато, як для художньої переконливості. Проте вони витримані на певному рівні і не зводяться до порнографії. Навіть найбільш "слизькі" сцени зняті, як правило, без зайвої брутальності.

Фільми серіалу різні за жанром, і ця різноманітність також приваблює, заворожує, інтригує. Зображено багато різновидів жаги, закоханості та любові, при тому глядачеві пропонується самому з'ясувати, де справжнє почуття, а де лише підробка. Поряд з тим, що швидко минає, але притаманне для людей усіх часів, у серіалі є і те вічне й невлочиме, що завжди криє в собі щось незвідане.

чи залишиться
УКРАЇНА
кінодержавою?

Порятунок кіно - справа рук самого кіно?

Немає більшої помилки - так вважати. На жаль, саме позицію невтручання і займало попереднє керівництво Міністерства культури й кіногалузі України, дозволивши, крім цього, відокремити від кіногалузі прокат і кіномережу, тобто, заблокувати вихід українських фільмів до споживача. Втрата державної ініціативи щодо національного кіно разом із спритністю ділків привела кіно України до повного краху. В результаті американській продукції вдалося без найменших зусиль зайняти ринок збуту фільмів - екрани кінотеатрів, телебачення та відео. А відомо, що кінематограф жодної країни світу, крім США, не може існувати, опираючись на власні засоби. І якщо б в урядовці інших країн діяли так само, як наші, то ніякого кіно, крім американського в світі давно не було б. А тим часом, ще в 30-х роках англійська газета "Таймс", говорячи про долю власного кінематографа, писала: "Проблеми державної дотації британському кіновиробництву не можна розглядати під тим же кутом, що й, скажімо, дотацію вітчизняному цукроварінню, бо зарубіжний цукор не викликає суттєвих змін в англійському шлунку, тоді як іноземні фільми виявляють вирішальний вплив на громадську думку. Отже, хоч державна дотація на виробництво фільмів з комерційної точки зору не витримує ніякої критики, з точки зору культури вона є незаперечною необхідністю".

Чому ж наша адміністрація культури обійшла кіно? Вважала, що воно не варте опіки, що краще позбавитись зайвого клопоту із галасливою кінобратією?

Ось уже рік, як відбулася зміна керівництва в кінематографі, заступником міністра культури і мистецтв України з питань кіно стала Ганна Чміль. Головне управління кіно міністерства очолив Микола Мазяр. Незважаючи на неймовірне скорочення державного фінансування кіногалузі, все ж таки відбуваються зрушення. З'явилася концепція розвитку українського кіно, обговорення якої відбулось на початку серпня. Готувала її робоча група у складі М.Мазяра, Б.Остаховича, А.Топачевського та І.Глазмана. В цьому документі накреслено конкретні напрями для кіно України в нових історичних умовах. Розвиток його може забезпечитись збільшенням випуску фільмів. Очевидність цього незаперечна. Досягти цього можна, поєднуючи державну і приватну ініціативи. У концепції визначені засади державної політики в галузі кіно: державний протекціонізм вітчизняних фільмів; структурна перебудова галузі; децентралізація, роздержавлення і приватизація закладів кінематографії; забезпечення правил гри всіх суб'єктів кінематографічної діяльності в Україні; врегулювання стосунків кіно-, теле- і відеопоказів на національному екрані; міжнародне співробітництво у формуванні і просуванні спільних проектів. На сьогодні багато що із цієї концепції вже реалізується.